

A névmagyarosítás.

Támadtak bennünket pángermán, pánszláv és dakóromán mozgalmak. Számtalanszor megváltottak bennünket, hogy sovinszták vagyunk és tüzzel-vassal elnyomjuk a nemzetiségeket. Mégis mi történt? Az október 1-én szoviszta Magyarország szennvedte el a világháború legnagyobb államvesztését és fölötté éppen azok osztozkodtak, akik legjobban vádolták türelmatlansággal. Pedig állami törvényeink hivatalos kiadványai nyomtatásban is megjelentek nemcsak magyar, de német, tót, horvát és oláh nyelven is, — katonai fiaink háromtöredék részét idegen nyelven vezényelték. Egy egész légőja az elemi és középfokú iskoláknak a nemzetiségi nyelven tanított s a hazában a magyar honi nyelvet, mint idegent kezelte. A templomok szószékéről mintegy 9 millió embernek idegen nyelven hirdették az Isten ígétjét s a nemzeti egyenjóság eszméjét úgy felfokozták, hogy minden olyan magyar állampolgárnak a ki magát valamely nemzetiséghez tartozónak vallotta, meg voltak a maga állampolgári jogai, de e mellett még élvezte a maga külön nemzetiségi előjogát is.

Nemzetünknek megdicsőült apostola gróf Apponyi Albert a trianoni diktátumokkal szemben fényesen bizonyította, hogy mi magyarok véghetetlenül és tulokat törünk s a legidegebb türelmetlenkedők éppen az agyondélegeltetett nemzetiségeink voltak, kik közül sokan még békében is merészen és bántatlanul hangoztatták, hogy ők nem magyarok s habár a háború kitörésekor ismételt, magyar állampolgári hűségüket tették: mégis a Szent Korona ellen fordultak, sőt többen az utódállamok igazgatásában ma is magyarellenes vezetőserepet visznek.

A mikor a trianoni külföld a volt monarchia ellenségei s főként a renegátok, — a magyar tudományos és művészeti, vagy politikai közelet reprezentánsait tollukra veszik, vagy sporterőinknek világra szóló teljesítményeit bírálják, mindentől ott van a törekvés, hogy tőlük a magyar fajhoz való tartozást elvitatassák, vagy legalább is a legalacsonyabbra csökkentessék; az elismerést, vagy érdemesítést az idegen származás és jelleg javára a neveik hangzása után ítélve valószínűsítik és bizonyítják.

Az efajta szisztematikus aknamunka ma is folyik és buja talajra talál akkor, midőn a neveik idegen hangzásából ezt a következtetést kúrtolják világá, hogy viselői nem magyarok, hanem szláv, germán, vagy román ivadékok.

Nagyon jól tudjuk és ismerjük ezeknek a következtetéseknek és megállapításoknak a tendenciáját. Amde csakmi, — átszellemült magyar érzésű honfiak gondoljuk ezt így. Azonban nem így vélekednek a többségben lévő kívülünk állók. Sokszor titkon a lelkünk mélyébe

Feltámadásunk politikája.

Irta: IVÁNYFI TAMÁS.

Az egyszerű paraszt nem sokat kereste, amikor röviden és velősen így adta le hitvallását a politikáról: „Az az urak huncutság! — mert hát tagadhatatlanul furcsa mesterség az a politika. Tiszta István nyíltan megmondotta: „A politikai porondon sok embernek kell kezét adnom, akivel nem kezelnek a magánéletben.” A politikai arénán egyéni gusztusa nem vezetheti az embert, sem vágya és hajlama, hogy kit fogadjon be és kit zárjon ki az érintkezésből. A politika értette meg már az ujkor elején azt a csodát, — vagy ha úgy tetszik, történelmi és hitvallási abszurdumot — hogy a római pápa és a török szultán szövetséget kötött a francia királlyal szemben. A politika adja meg magyarázatát annak, hogy

Monarchiánk szövetséget kötött két halálos ellenségével: az akkori Olaszországgal és Romániával és a Ballplatz azzal tetszelgett magának, hogy az európai egyensúlyt és a békét beláthatatlan ideig biztosította. (Hogy minő eredménnyel, keverssen megpasztaltuk a világháborúban.) A politika adta meg „jelentőségét” annak a perverz diplomáciai szerelemnek, amellyel a „gloire” nemzete, a nagy forradalom népe a bitó és a kancsukácsi Oroszország iránt viseltette. A politika ad (ha ugyan tud adni) feleletet arra a kérdésre, hogy lehetett az, hogy a németek a világháború vége felé leplembált waggóban Orosz földre csempészték az emberiség két legnagyobb veszedelmét: Lenin-t és Trotskij-t. A politika felelős

Isten és ember előtt a trianoni büntetést, a párisi környéki békeművek minden képtelenségéért.

Mindez akaratlanul is eszünkbe jut, amikor a folyó év eddig lejátszódott politikai szenzációira gondolunk. Aki ezekről még csak egy évvel ezelőtől beszélt, vagy bekövetkeztükét megjósolta volna, azt alighanem a bolondok házába vitték volna. A világ legnagyobb veszedelme: a bolsevista Oroszország, a szoviet és rendszere háromnegyed éven belül — hogy úgy mondjuk: udvarképesse lett és legalább is egyelőre megnyerte a játszmát. Anglia ismét kereskedelmi szerződést köt vele, Olaszország még ezt is megtoldja barátsági szerződésszámba menő meg nem támadási szerződéssel és ugyanezt teszi

nézve magunk is úgy érezzük, hogy idegen hangzású nevünk figyelmeztetőleg kopogtat reánk, — máskor hogy sokkal közelebb állunk a családi, mint a nemzeti tradíciókhoz s idegen nevünket sem akarjuk észrevenni? — Csökönyösen magunkba zárjuk öns meggyőződésünket és egyéni vagy szűkebb látókörű családi megállapításainkat, hogy idegen hangzású nevünk is jó magyar hazafiak tudunk lenni s nincs szükségünk arra, hogy nevünket magyarosítsuk.

Kétségtelen is, hogy az egyéneknek nincs okvetlen szüksége a magyar hangzású névnek felvételére s a névváltoztatás legfeljebb akkor elkerülhetetlen, ha azon a néven olyan csorba esett, amit másként kiköszörülni nem lehet. Amde e tekintetben a mai időkben nemcsak önmagunkkal szemben van tartozó kötelességünk, hanem a nagyobb és magasabb nemzeti közösséggel szemben is.

Kevés a magyarság barátja elvettek tőlünk minden fegyvert s azt mások tartják kezükben ellenünk. Az a következtetés is egy erős fegyver ellenségeink kezében

hogy idegen hangzású neveinkből azt állapítják meg, miképp annak viselői nem is magyarok.

Igen sokan ébredtek már annak tudatára, hogy a névváltoztatás nem jelenti a családi tradíciók feladását s a nemzeti közösség érdekében csakis ily módon csavarhatjuk ki ellenségeink kezéből az ő rosszindulatú megállapításait a magadő fegyveret. A magyar nemzeti jelleg kidomborítása érdekében tehát minden honfinak tartozó kötelessége minden lehető megtenni a mivel ezt a célt szolgálhatja. Ez idő szerint a nevekké sajnos úgy állunk, hogy feltűnően, sok az idegen hangzású. Igyekezzünk hát beilleszkedni a nemzeti öncéluság hatalmas egységébe az által is, hogy lélekben való átszellemült magyar érzelmeinknek adjunk ugyanily köntöst és tegyük szívünket hangzásában is magyarrá.

Örvendetes jelenségként szögezhető le az az irányzat, amelyen jó példával járnak elő azok a honfiak kiknek névmagyarosítását a Budapesti Közlöny hasábjai sokszor tömegesen hirdetik. Van közöttük közeleti nagyszabású, katonák és polgári egyének,

földművesek, iparosok, kereskedők, szegények és gazdagok, de mind mind olyanok, kik a magyarság egyetemes érdekeiért a jóhangzású neveikkel is erőfeszítést képviselnek. Nincs is abban semmi nehézség és több benne a tartozó kötelesség, mint a régiekhez való ragaszkodás értelme. Azt sem lehet állítani, hogy nehezen és lassan lehet hozzájutni, vagy sok költségbe kerül, mert a közigazgatási hatóságok készséggel adnak utbaigazítást. A kényvnt közvetlenül a belügyminisztériumba lehet beküldeni néhány anyakönyvi kivonat mellékelésével és hatósági bizonyítvánnyal felszerelve. A kényvnt bélyegilletéke mindössze 2 P, közalkalmazottaknak 1 pengő, de szegényeségi bizonyítvány alapján bélyegmentesség is nyerhető.

A névváltoztatás tárgyában 40200/1933. szám alatt a belügyminiszter rendeletet is adott ki, mely részletesen körülírja az eljárást és írcumutat a magyar hangzású nevek megválasztására is.

Szinte természetesnek tartjuk, hogy főként azok, kik mint állami s illetve közalkalmazottak a nyilvános életben tevékenykednek; elsősorban mutassanak jó példát és gyakoroljanak vonzóerőt az ingadozókra, vagy határozatlanokra. Követve őket mindenki aki megértette az intő és hívó szót.

„A MUNKA” TÁRCÁJA

BEUDANT

1818-DIK ÉVI TANULMÁNYÚTJA
SALGÓTARJÁN VIDÉKEN

Irta: Dr. DORNYAY BÉLA

Magyarországnak nemcsak szép és gazdag, de legtöbb helyen igen érdekes és tanulságos földjét, — úgy a távolabbi, mint közelebbi multban, — számos hazai és külföldi, tudós kutató és író tanulmányozta és írta le hosszabb-rövidebb közleményekben, vagy pedig a tudományos mértékelt is megütő nagyobb könyvekben. Elég, ha csak ezek neveinek és címeinek megismerése céljából is átlapozzuk Dr. Havas Rezső nagyszerű földrajzi bibliográfiájának művét, az 1893-ban megjelent „Magyar Földrajzi Könyvtár”-át, melyben — többek közt — a 69. oldalon megtaláljuk F. S. Beudant hírneves francia geológus és mineralógus (1787–1850) könyvének rövid címét is, mely teljességében így hangzik: „Voyage minéralogique et géologique, en Hongrie, pendant l'année 1818; par F. S. Beudant. Tome I–III., Tome IV. Atlas. Paris, chez Verdier, libraire, quai des Augustins, no 25. 1822.

Jelenleg legjobban érdekel bennünket e mű II.-ik kötete (Tome second,

Relation historique), míg a IV.-ik kötet térképeket és metszeteket tartalmaz. Beudant művét megőrzöditett formában, de még így is 597 oldalon, három év múlva németül is kiadta C. Th. Kleinschrod (Leipzig, 1825, bei Carl Cnobloch), de sajnos a magyarság iránti elfogultsággal, sőt rosszindulattal, amely szándék pedig magától a jeles szerzőtől teljesen távol állott!

Minthogy erről a hatalmas, négykötetes munkáról a szakemberek még ma is nagy elismeréssel nyilatkoznak és minthogy Beudant ezen műve, főformán a legújabb időkig, az egyetlen összefoglaló földtani munka volt hazánkról!) és térképe is az első rendszeres geológiai térképe Magyarországnak, tehát megérdemli, hogy közelebbről megismerkedjünk vele és hogy a trianoni ország legnagyobb bányavárosává lett Salgótarjánra, továbbá a földtanilag annyira érdekes és értékes vidékére vonatkozó leírását, alább szóról-szóra lefordítsa is közöljük!

Beudant 29 éves korában, 1818-ban járt hazánkban és azt XVIII. Lajos francia király költségén részletesen járta,

1) Böck János és Hoffmann Károly 1885. évi geológiai tájékoztatója, illetve az ezeknek Havas Gy., Teleki Róth L. és Schafarik F. társ. Magyarországi Földtani Társulat megbízásából rövidebb és Budapest 1897-ben újabb kiadott munkája (A magyar korona országai földtani viszonyainak rövid vázlata) meg sem emlíkezik Beudantot, holott pl. Hunfalvy János (l. alább) már 1863-ban bőven méltatta.

tanulmányozta és leírta. 1818 május 28-án Bécstől érkezett Magyarországra és nov. vagy dec. hó folyamán hagyta azt el. Pozsonyból elindulva, egyik legelőbb célját: Selmec- és Körmöcbányát kereste fel legelőször is, majd a Börzsöny-hegységet, a Mátrát, Hegyalját, gömör-szepezi hegyeket, végül a Tátra egy részét járta be. Közben megfordult Pesten is. A Felvidékről az Alföldre, Debrecenbe jut, innét visszamegy Pestre, hol hosszabb ideig marad. Majd tanulmányozza a Bakonyt és Balatonvidéket, Pécsét és a baranyai közszentlepeket és innét ÉNy-i irányban haladva mond búcsút e szép országnak, melyet annyira megkedvelt és amelyet oly szépen és alapvetően leírt és méltatott.

Beudant joggal alapvetőnek mondható földtani munkásságát szakembereink közöttük Hunfalvy János, Lóczy Lajos, Schafarik Ferenc, Mauritz Béla, Noszky Jenő stb. kellőleg méltatták. Így Hunfalvy János, jeles geográfusunk, az 1863-ban megjelent 3 kötetes nagy művében, mindjárt az első kötet első oldalán közli Beudant, művét és Csaplovicsnak erre

2) A Magyar Birodalom természeti viszonyainak leírása, Pest, 1863. Hunfalvy e munkájáról különben Lóczy Lajos azt írja nagy balatoni geológiaiában p. 4. hogy Hunfalvy János munkája éppúgy mondható klasszikusnak. Magyarországi földleírásában, mint a 40 év előtti Beudant-é, ma a geológiában A. M. tud. Akadémia (Almanach-ja 1863-ból szintén ismertet) „Beudant Ferenc Sulpic”-ot, talán éppen Hunfalvy tollából?

az a két állam, amelynek legközelebbi veszedelme a szovjet Lengyelország és Románia. Menjünk még tovább: Olaszország a négyespaktumból ötidiknek — eddig még nem cáfolt hírek szerint — de akarja vinni Stalin birodalmát. Pierre Cot, francia légügyi miniszter, nem még a revízió első sorban küzdő francia előharcosa légügyi flottájával minden más államot megelőzve éppen Oroszországban tiszteleg és Magyarországot gondosan elkerüli és mindezek betetőzésül Herriot, volt és leendő franciaminiszterelnök, Franciaország legnépszerűbb embere és a francia politika vezéralakja, állítólagosan rangrejtve, tehát mint magánember, hosszabb utazást és látogatást tesz Moszkvában, „bratyizik” a szovjetvezérrel és az egész világon egy napig egészen plazibilis volt az a hírlapi kacsa, mely szerencsére hazugságnak bizonyult, hogy a vörös hadsereg tiszteletbeli ezredesévé lett és e legalább is kétes (azaz hogy dehogyan kétes) értékű címet nagy megiszteltetés gyanánt fogadta el. Mindezek — egybevéve — nem is beszélve — oly jelenségek, hogy a jámbor magyar újságírók közönség odakap, „hol fészkel az agy!”

Hát mindez politikai mondja a má-

sik, csendesebb vérmérsékletű magyar. No hátha politika, akkor nem a mi politikánk! Ebből is hasonlóból nem kerünk. Állítólag a cél szentesíti az eszközt. Lehet, hogy úgy van, lehet, hogy nem. Annyi azonban bizonyos, hogy oly szent cél, aminő a miénk, feltámadásunk célját csak szent, csak kétségbevonhatatlanul becsületes eszközökkel lehet elérni. Mi történelmünk egész folyamán a naivságig becsületesek voltunk és sem a farizeusság, sem a szilikáriusság nem fertőztette meg a magyar mentalitást. Mi Krisztus példája nyomán mindenki ki-kergettük az Úr házából azokat, akik meg akarták azt szentségletleníteni. Mi az igazság vértelenség egy paritya birtokában erősebbnek éreztük magunkat a talpig fegyverbeöltözött Góliátnál, mert tudjuk azt, hogy az Igazság Istene vezérli lépteinket és izmainkat Ő acesitálja meg. Türemk, szenvedünk, vérzünk, amíg az Igazság Napjának virradatára nem érünk. E napra készülünk és e nap bekövetkezését készítjük elő minden erőnkkel minden nap minden pillanatában. Ez a mi politikánk. Ez a magyar feltámadás politikája!

gos gyarmatként kezelték a magyarságtól elszakított területeket s ha egyáltalában nem bannak úgy a tótokkal, mint ha testvereiknek tekintették őket.

A Felvidék tótsága, amely 1918-ban azt hitte, hogy bizhat a csehek ígéretében és új életet kezdhet a csehszlovák köztársaság keretei között, ma már végkép kiábrándult ebből az erőszakkal létrehozott államalakulatból meggyőződött arról, hogy a csehek rutul becsapták. Nyilvánvaló lett, hogy sokkal mélysebbe szakadtak tántog a magyar lélekhez közelálló tót nép és a szláv testvériségre hivatkozó csehek között, mint a magyar és tót nép közt. Olyan igazságok ezek, amelyek mind élesebb formában kerülnek napvilágra és amelyeknek egyes fenyegető tünetei már a csehek is kénytelen beismerni. Hiszen már arról panaszkodnak a prágai lapok, hogy a megszállott Felvidéken még tizenöt esztendő erőszakossága sem tudta elnyomni a magyar szót, a magyar szellemnek a talajban gyökerező erejét és megnyilvánulásait s egyes vidékeken a tót nép szívében és sürben beszél magyarul, mint azelőtt.

Mindaz tehát, ami a nevezetes Pribina ünnepel kapcsolatban történt, csak egyik részlete és tünete annak a kétségbeesett küzdelemnek, amelyet a sajnárgatott tót nép folytat a betolakodott csehek uralma ellen. Lehetséges, hogy a cseh kormány diplomáciai eszközökkel el fogja simítani a pápa követe ellen intézett támadás ügyét, azokkal az erőkkel azonban, amelyek e kínos ügy mögött állanak, semmi esetre sem fog megbirkózni. A tót nép ma elszántan küzd a maga szabadságáért és jobb jövőjéért. Ezt a nehéz küzdelmet a magyar nemzet meglehetősen érdeklődéssel és rokonszenvvel figyeli, abban a meggyőződésben, hogy a két nép még egykor baráti jóbort nyujthat egymásnak s folytathatja közös egyetértéssel azt az életet, melynek emlékei és gyökérszála ezer esztendőre nyulnak vissza.

Herczeg Ferenc 70 éves.

Mély megilletődéssel, szeretettel és ragaszkodással fordul a magyar nemzet a 70 éves Herczeg Ferencz elé.

A hála- és köszönet és szeretet virágait hordja a magyar génusz legnagyobb elő fia elé, hogy kifejezze tiszta örömet annak az írónak 70 esztendeje fölött, aki gyönyörűségei írásában nemzetünk fájdalmát és örömet, fajunk hibáit és erejét kezdve a pogányoktól a legmodernebb időkig a legnagyobb művészi erővel a legteljesebb formában képviselte.

Isten áldotta tehetség. Nagysága, szellemének fényessége megvilágítja sőt elgáborogtatja a magyar agyunk kárpitját, áttör a fény lelkünk borus gondolatain s a jelen s vár tanácsalanságában egy szűbb magyar jövő felé kényszeríti tekintetünket.

Boldogsággal tölt el mindnyájunkat, hogy az örök magyar érzések és gondolatok, hősi erőfeszítések, vérváztáros történelmünk hí krónikása magyar és egészen a miénk. Idegen gondolatok, érzések egy pillanatra sem ihlettek meg Muzsáktól megáldott tollát. Megmaradt nekünk és tartsa meg továbbra is népünknek kétségbeesett szomorúságában vigaszt, vatesként a magyarok Istenét.

Herczeg Ferenc hetvenedik születésnapja ünnepe a magyar olvasóközönségnek is, mert ma jelent meg Herczeg Ferenc Emlékezéseinek első kötet. Amiről eddig sohasem beszélt: életének regényét mondja el ebben a, minden regényről fordulatossabb, színesebb és mélyebb könyvében a költő. Gyermekkorában még postakocsin járt, a 67 éves Herczeg Ferenc viszont már repülőgépen utazott Londonba. Az emberiség történetének legmozgalmasabb, legérdekesebb korszaka az elmúlt 70 év, amelynek Herczeg Ferenc nemcsak legkülönbözőbb magyar elbeszélője, hanem élezzemű megfigyelője is, aki nagy szerepet játszott és játszik nemcsak irodalmi és művészeti életünkben, hanem a magyar társadalmi és politikai életben is. Úgy szólna mindenki ismert e kor kimagasló egyéniségei közül, álarc nélkül látta a közelet förszereplőit és nemcsak az irodalmi és színházi kulisszákat mögött volt és van otthona, hanem a politika boszorkányműhelyében is. Ot kötetre tervezett emlékeztetéseinek első kötet A Várhegy címmel most jelent meg.

Hírek és különféle

Cselényi József Salgótarjánban. A Szent Erzsébet Róm. Kath. Nőegylet október 14-én este rendezte első műsoros tea-estjét a Kath. Kör nagyerében. A műsor keretében fellépet Cselényi József, a kiváló művész, a Nemzeti Színház tagja. Az egész országban páratlanul népszerű művész az estélyen magyar dalokat fog énekelni. A változatos műsor többi értékes számát legközelebbi számunkban fogjuk részletesen ismertetni. Beletidj személyenként 1 pengő, családjegy 2 pengő. Az előadás után tánc is lesz. A teaest este 8 órakor kezdődik.

Meghívó a Magyarországi Kárpát Egyesület 60 éves jubileumi vándorgyűlésére, valamint emlékmű és forrasavat ünnepélyére, az azt követő társas ebédre és vacsorára, melyet az alant közölt program szerint Salgótarjánban 1933. szeptember 24-én rendez és amelyre a magyar turistatársadalmat és a társaság barátait szeretettel várja az Elnökség. Program. Érkezés 8 óra 45 p-ór. A város ünnepeken fogadja a vándorgyűlésre érkezőket, majd a különféle felekezeti templomokban ünnepi istentiszteletet tartanak. A vándorgyűlés színhelyére a Salgó várához indulás 10 órakor, gyüle-

Csehek és Szlovákok.

A magyarságtól másfél évtized előtt elrabolt területek egyikén, a megszállott felvidéken néhány héttel ezelőtt egy nagyszabású ünnepség zajlott le, a Pribina ünnep, amelynek ügye élénken foglalkoztatta nemcsak a cseh és szlovák, hanem a külföldi közvéleményt is. Ezen az ünnepségen szinte elemi erővel robbant ki az a mélységes ellentét, mely az állítólagos magyar járom alól „felszabadított” tót népet a „felszabadított” csehekől elválasztja. A magyar közvélemény természetesen fokozott érdeklődéssel kísérte a nyitrai Pribina ünnep tanulságos fejleményeit, mely alkalommal az előzetes program ellenére Hlinka páter, a tót néppárt vezére ragadta magához az egész ünnepség irányítását s azon meg a cseh kormányfőnek és a prágai kormány többi kiküldöttét is hátférbe szorultak. Azóta még tovább bonyolódott ennek a csehekre nézve oly kínos ünnepségnek az ügye, amennyiben a cseh lapok az elszennvedett kudarc miatt érzett dühükben durva módon támadni kezdték a vatikan prágai követét, aki erre a támadásra egy Hlinka páterhez intézett levélben válaszul, amelyben közli, hogy igen kellemetlen számára az, hogy hivatali okokból Prágában kell élnie a csehek közt és nem lehet a hűség tót nép körében.

A Pribina ünnep tehát végső eredményében a cseh kormány és a római Szentek ellentétévé mérgesedett s bi-

zonyára még sok gondot fog okozni az illetékes cseh kormánytényezőknél. Ez az egész eset kiálto bizonyítéka annak, amit a magyar sajtó és a magyar közvélemény egyöntetűen hangzott és amit a csehek ugyancsak hosszú évek óta igyekeznek különböző hazugságokkal a világ közvéleménye előtt letagadni és ellepelni. Soha nem fordulhatott volna elő az, ami a nyitrai ünnepen történt, ha a csehek tényleg egy velük lélekileg rokon közös multtal és közös hagyományokkal bíró népet szabadítottak volna fel az annyit hangzottalt magyar rabiga alól. Ma már a tárgyilagosan ítélő külföldnek is el kell ismernie, hogy a cseh és szlovák népet semmiféle olyan benső kötelelem nem fűzi össze, amely az egységes államban való együttélést indokoltá, vagy csak lehetségesé tenné. Az elmúlt esztendő megmutatta, hogy a Felvidék tótsága betolakodó idegeneknek tekintti a csehekét és semmiféle erőszak, a körmonfont cseh politikának semmiféle mesterkedése nem képes a szlovák népet lelkileg kiszakítani annak az ezer éves, küzdelemben és szenvedésekben, dicőségben és viszontagságokban gazdag közös multnak és történelemnek az emlékei, amely közös kincse és hagyománya a magyar és tót népnek egyaránt. Ehhez a multhoz és ezekhez a hagyományokhoz a cseheknek semmi közik nincs s így nem csodálkozhatunk azon sem, ha az elmúlt tizenöt esztendő alatt valósá-

tett nem helytálló megfigyeléseit. Majd pedig a 25-dik oldalán ezeket írja: „Ez évben (1818) a francia Beudant tón tudományos utazást hazánkban; kilenc hónap alatt az ország nagy részét bejárta, visszatért Párisba s 1822-ben kiadta munkáját: Voyage mineralogique et geologique en Hongrie pendant l'année 1818”. Ezen munka, mert szerzője nem készültlenül jött vala az országba, magában foglalja mindazt, mit akkor Magyarországra hegyrajzi, földtani és ásványtani viszonyairól tudni lehetett. Beudant a maga észleleteit és tapasztalatait a mások által közölt, elsősor adatokkal egyesítve, különösen hazánk földtanának véti meg alapját. Az ő munkája (p. 26) némi tekintetben befejezi az első korszakot, melyet hazánk földismegismerésének fejlődésében megállapíthatunk.”

Schafarik Ferenc „A Cserhát piroxén andezitjei” c. munkájában az az irodalmi felsorolásnál azt írja, hogy Beudant az 1822 évi munkájában már elév világos geológiai vázlatot nyújt a Cserhátról. Schafarik ezen munkáját érdemes egészíti ki Reichert Robert kitűnő kis tanulmánya „A Cserhát dolog természeténél fogva — Reichert Robert barátom Beudant-nak még a nevé sem említi

Mauritz Béla „A Mátrá-hegység

3) M. kir. Földtani Intézet Évkönyve. IX. köt. p. 178. 6b. 1892.

4) R. Reichert: Über einen Piroxenanandit vom Cserhát-Gebirge (Ungarn) Sonderdruck aus „Mineralogische u. Petrographische Mitteilungen“, Bd. 41. H. 3. Akademische Verlagsgesellschaft m. b. H. in Leipzig, 1931.

eruptív kőzetek” c. művében 1909-ben azt írja, hogy „A mátrai kőzetek hovatartozását magyarországi útja alkalmával Beudant ismerte fel. Részletesen leírja a „Trachytok” különböző fajait és megemlíti Townson 1) nézetét, hogy a vulkán kráternek tartott u. n. „Hórák” a gyöngyöspáradt ut közelében nem kráter, hanem csak egy elzárt völgyzoros. Kimutatja, hogy Parádón a timsó anyakőzet azonos a Mont-Dore „brèche siliceuse” néven ismert kőzetével.

Lóczy Lajos az 1913-ban megjelent nagy balatoni geológiaiában, — az 1—2—3 oldalakon — talán a legrészletesebben, és egyuttal a legautentikusabban is méltatta Beudant magyarországi működését és pedig egyben annyi szeretettel és melegséggel is, hogy ezt nemcsak tanulsággal, de élvezettel sőt büszkeséggel is olvashatjuk! Kár, hogy Lóczy ezen Beudant-ismertetését és méltatását Birkás Géza alább ismertetett — egyébként igen jeles tanulmánya — nem említi.

Noszky Jenő: A Mátrá-hegység geomorphológiai viszonyai” c. kitűnő monográfiájában, 7) így méltatja Beudant

5) Math. és természettud. közlemények, 30. köt. 4. szám. Bpest 1909.

6) Townson Robert dr. hírneves angol természettudós 1793-ban született bejárta hazánk nagy részét és megfigyeléseit könyvében publikálta is. Az ő tati leírását én is közöltem 1912-ben „Townson angol tudós leírása tati tartózkodásáról 1793-ban” címmel. Különlenyomat a Tata-Tátrai Híradó 1912. évi 33. évf. 31. és 32. számból. Továbbá Townson komárommegyei tartózkodásáról írott cikkem a Komáromi Újság 1912. 39—40. sz. sz. az. —

7) Karcag, 1927.

könyvét: „A hírneves francia geológus eme híres, kora színvonalán álló munkájában, aránylag részletesen foglalkozik Mátránkkal is. Útja nagyjából követi Townsonét, de jóval részletesebb és bővebb megfigyeléseket is tett. Különösen a vulkanikus kőzetek különböző fajait ismerteteli elég részletesen és már osztályozza is. A parádi timsó anyakőzetéről már felismeri, hogy az metamorfizált képződmény. A siroki várhegy riolitufájában a Mátra feketé kőzetéből való gőregégeket vél felismerni. Bőven foglalkozik a Mátráról északra eső színtelepes vidékkel is és a bazaltokkal, amelyeket szelvényekben is ábrázol. A III. részben a trachitok összefoglaló osztályozása és leírása közben többször hivatkozik mátrabeli tapasztalataira.”

De mint alább még látni fogjuk — a kisebb geológiai szakdolgozatok írói is foglalkoznak röviden francia tudósnak, vagy többen legalább névleg megemlítik őt. Legújabb honfitársa: Alfréd Lacroix hosszabb tanulmányt szentelt neki „Notice historique sur Francois Sulpire Beudant... Institut de France, Paris, 1930.” címmel. Ezt a munkát is figyelembe véve, igen érdekes tanulmányt írt róla Dr. Birkás Géza, egyetemi tanár, „Egy francia tudós dunántúli utazása 1818-ban” címmel, a „Győri Szemle” Könyvtára” 7. számában, Győr, 1931.)

Ezen nagyszerű ismertetés adatait

8) Birkás Géza ebben Beudant arcképet is közli és pedig Lacroix: Notice historique sur Beudant et Des Cloizeaux, Paris, 1930. c. munkából.

felbuzdulva én is ismertettem az ő balatonvidéki útjának egy részét „Beudant francia természettudós Keszthelyen 1818-ban” címmel. 7) Hogy mennyire érdekelt a szakemberek és a nagyközönség egyaránt, Beudant leírása hazánk különböző tájairól, azt Fallér Jenő cikksorozata 10) is igazolhatja, melyet Beudant francia geológus 1818 évi tanulmánytja Komáromvármegyében” címmel írt.

A Beudant leírásai által mutatott általános érdeklődés, továbbá az a körülmény, hogy Salgótarján bányaváros elég gazdagnak, — bár épen nem kimerítőnek és monografikus feldolgozásunk még nem igen mondható, földtani irodalma, — nem veszi kellőleg tudomásul, illetve nem értékeli megfelelő mértékben Beudant 1818 évi salgótarjánvidéki közzétett és ásvány-földtani megfigyeléseit, — aminek oka Bizonyára Beudant könyvének nehéz hozzáférhetőségében és talán a nyelvi nehézségekben is rejlik. Ezek az okok, továbbá az a kedvező alkalom, hogy a Magyarországi Kárpát-egyesület 1933. szept. 24-ikén épen — a nemcsak történetileg, de földtanilag is annyira nevezetes — Salgó váránál és az általa fakadó és az alkalmára kitűnően foglalt Bodzafásutnál tartja 60 éves jubileumi ünnepséget, Salgótarjáni Ösztály pedig ugyanakkor és ugyanott tíz éves

9) „Keszthelyi Hírek.” 1931 évi aug. 9-iki számban.

10) „Tata-Tóvárosi Híradó” 1933 évi 23—28. számokban. Ugyancsak Fallér Jenőtől való: Beudant francia geológus 1818 évi tanulmánytja Veszprémmegyében is a „Veszprémmegyében” 33. évf. 1—10. számában. (Folyt. köv.)

Költségvetés és zárszámadás.

Irta: Dr. ISTÓK BARNABÁS.

kezés a Fő-téren. Gyalogolás 1 óra. Fogaskerekű vasút is rendelkezésre fog állni. Vándorgyűlés 10-30-kor kezdődik. 1. Magyar hiszekegy. Enckli: A Róm. Kath. Olvasóköri Dalárda Schmelzer Miklós karnagy vezényletével. 2. Előki megnyitás, dr. Nagy Emil ny. miniszter, orsz. gyűl. képviselő, Az Egyesület társelnöke. 3. Üdvözlések. 4. Az egyesületi jelentés 60 évről. 5. Himnusz Enckli: A Róm. Kath. Dalárda. 13 órakor a M. K. E. Salgótarjáni osztálya által kiépített Bodzás forrás és a jubileári vándorgyűlés emlékművének felavatása. 13-30-kor ebéd a Bodzás forrásnál. Délután tura a Somoskői várhoz és a Karancsra. 18.40 órakor a társasvacsora a Salgótarjáni ipartestület székázházában. Füllesgyors indul vissza 20-20-kor.

Amikor A Munka őszinte szeretettel köszönti trianoni gondoktól terhes, de gondjaiban is nemzetség szűbb jövőjében bízó, vendégszerető, kies városkánk falai között a magyar közelet kimagasló nagyságait, a szépet jóért lelkesedő nemes gondolkodású turisták százait, kérjük őket, hogy látogassanak el körünkbe máskor is, legyenek a mi csendes erdőink, virágos rétjeink turistáink nótáitól hangosak.

Fedezzék fel Starján meleg szívet és természeti szépségeiben gazdag vidékeit. Isten hozta a mi kedves vendégeinket városunkba!

Felkérjük a starjáni háztulajdonosokat, hogy vendégeink iránti tiszteletünk és szeretetünk külső jelű házaikat már vasárnap reggel felbogarozni szívesek legyenek.

Folyó hó 10-én megtartott előadásunkra felülírték a Szent Erzsébet Nőegylet 10 P. amit halásan megköszön a Congregatio.

Az evangélikus Nőegylet szept. 28-án tartotta meg évi programelőkeztető ülését Pántyk Árpádne elnökletével, amelyen széleskörű tevékenység, kézimunka, bibliaóra, előadások, havonkénti teák, stb. kereteit állapította meg. Folyó hó 10-én megtartott előadásunkra felülírték a Szent Erzsébet Nőegylet 10 P. amit halásan megköszön a Congregatio.

A somoskőifalú Evangélikus Nőegylet Dr. Jákó Istvánné kezdeményezésére és vezetésével megalakult, s mint a Salgótarjáni Ev. Nőegylet fiálisa kezdte meg működését. A nyilvánosság elé először okt. 1-én vasárnap este 6 órakor lép az állomás mellett Czikora vendégtermébe, amikor is nagyszabású műsoros teatést rendez.

A Magyar Luther Társaság városunkban az acélgyári olvasóegylet nagyereményben **Irodalmi Estet** rendez, mint az Evangélikus Nőegylet vendége. Belépődíj nincs.

Frontharcos Bajtársak! Főcsoporthoz az Ipartestület Székházában tartja hivatalos óráit. Hétfőn 5-6 és csütörtökön 6 óra 30 p. — 7 óra 30 p.ig.

A Nemzeti Egység Pártjának politikai szervezkedése nagy lendülettel haladt a kitűzött cél felé. Országos jelentőségű volt a beretgyőrfalusi zászlóbontás, melyen Gömbös Gyula miniszterelnök és dr. Sztranyavszky Sándor

Az 1933 év költségvetésének múlt évi tárgyalása során a város képviselő-testülete egy bizottságot küldött ki, melynek feladata a költségvetés felülvizsgálata az volt, hogy ahol lehetséges, csökkentse a városi háztartás kiadásai előirányzatát s az így nyerhető csökkentés mértékét a pótló számlák megállapításánál vegye figyelembe. A képviselőtestület ezen intézkedése szükségesszerű következménye volt annak a súlyos gazdasági krízisnek, amelynek a jövedelmek csökkenésében s az adóterhek növekedésében nyilvánuló következményeit minden polgár a saját bőrén érezte. Az intézkedés egyébként mutatja, hogy a közsület az autonómia egyik legfontosabb eseménye iránt nagyobb érdeklődést tanúsít s ebből a szempontból öröndetes jelenség.

Szeretném közölni, hogy mit jelent a költségvetés, vagy a zárszámadás, mit jelent azok megszavazása, vagy jóváhagyása, mely tényezőktől függ azok kerete, hogy történik azok összeállítása, mert ezen a téren, — kivéve azokat, akik hivatászerűleg foglalkoznak ezen közigazgatási ággal, — érthetően teljes közgazdasági uralkodik s aki nem tartja kezében az Ariadne fonalat, az oly labirintusba kerül, melyből nem tud kijutni.

Sem az egyén, sem az ezebből alakult nagyobb jogi egység (mely lehet magánalkulás, vagy közsület) nem tudja élet fenntartani, ha anyagi erőre nem állnak rendelkezésére. Ezeknek az erőeknek előre kitűzött célok elérésére időközönként (rendszerint évenként) való számításba vétele a költségvetés feladata s annak ellenőrzése, hogy ezen rendelkezésekre álló erő a kitűzött célok megvalósítására elegendő-e igénybe véve a mi mértékben, ez a zárszámadás feladata.

A gazdálkodás alaptörvényei függetlenek attól, hogy egyéni, közös, ma-

gán, vagy közületi gazdálkodásról van-e szó? Csak az alaki szabályok változnak úgy a gazdálkodási tervezetösszeállításánál, mint a tervezet végrehajtásának ellenőrzésénél. Ennek főoka abban rejlik, hogy míg a magángazdaság mindig termelő, a közületi gazdaság (kivéve a közüzemi gazdálkodást) mindig fogyasztó gazdaság.

Nincs ember, aki időnként számba ne venne, hogy mi van, vagy mit remél a jövődőlő anyagiakban s hogy fogja ezeket a javakat felhasználni. Ez a tevékenység a legtöbb magánembernél tetszőleges, soknál a boldoguláshoz szükséges, magánjogi személyeknél, közületeknél azonban már kötelező tevékenység. Egy kispolgár talán egy óra alatt egész vagyonai állagát áttekintheti, költségvetést, számadást készíthet, egy kereskedőnél azonban már elkerülhetetlen a leltározás, a követelések s tartozásai mérlegének az összeállítása, ha vagyonai helyzetét meg akarja állapítani s ebből a jövődőlő nézve kalkulálni. Mennyivel szükségesebb mindennél a közületeknek ily irányú tevékenysége, ahol eltekintve attól, hogy pl. egy városnak mily sokféle társadalmi, közületi, kulturális stb. igényt kell kielégítenie, — közszevony kezeléséről van szó, amelynek hovaforrásaira az azt áldozó közsület teljes joggal kíváncsi.

Költségvetési rendszer nagyon sok van. A magánembert e téren megillető szabadság egész odáig mehet, hogy egyáltalán nem is köteles költségvetést készíteni. A magánjogi alakulatok is többnyire csak a tervszerű gazdálkodás biztosítására készítik céljaiknak megfelelő egyszerűbb, vagy komplikáltabb költségvetést. A közületek tervszerű gazdálkodásának lefolytatására azonban már többnyire előírt egységes minta szerint kell a költségvetést elkészíteni. A költségve-

tés tartalmát és terjedelmét a megoldásra váró feladatok különfélesége és mennyisége szabja meg.

A következőkben csak közületi (közjogi személyek) költségvetéséről lesz szó s itt vegyük tekintetbe, hogy míg a magánjogi személyek és testületek költségvetési keretét a várható bevételek mennyisége szabja meg, addig a közületi költségvetések kerete a szükségletek mértékéhez igazodik normális viszonyok közt.

A legfontosabb közületi költségvetések az állami, a törvényhatósági és a városi (közégi) költségvetés. Egyik a másiktól teljesen független. A költségvetési rendszere ezeknél azonos elveken épül fel, természetesen a vonatkozó közületek területi, képességi viszonyaihoz s a közületre váró feladatok terjedelméhez mérten csökkenő tartalommal. Az állami költségvetési rendszere kisebb módosításoktól eltekintve hosszú évtizedek óta állandó.

A törvényhatóságokra, városokra s községekre 1925 óta egységes költségvetési s zárszámadási minta van kötelezően megállapítva. Minden közületi költségvetés lényege az, hogy abban az illető közület valamennyi várható vagyonváltozása befoglaltassék, ami természetesen nem zárja ki azt, hogy a közület kezelésében külön számadás alá tartozó üzemek, alapok, alapítványok, vagyonok ne lehessenek.

A következőkben a városi költségvetést fogom tárgyalni, majd befejezésül néhány sorban a zárszámadást, amely mint fentebb már említettem, nem más, mint a költségvetés végrehajtásának az ellenőrzése s ha ez utóbbit sikerült közérthetően leírnom, úgy a zárszámadás megértése automatikusan adódik.

Fogadjuk a hagyományos szeretettel a filléres gyorsan érkező turista vendégeinket!

Élénk érdeklődés az Osztálysorsjegyek iránt.

Október 14.-én kezdődik az új osztálysorsjáték, melynek jättékeire, nyerési esélye és a sorsjegyek ára marad a régi. A sorsjegyek mennyisége 84.000, melyek közül 42.000 számat biztosan kiadásnak, tehát minden második sorsjegy nyer. A sorsjegyek ára egy egy osztályra: egész 24, fél 12, negyed 6, nyolcad 3 pengő. A jutalom 30000 pengő, a főnyeremény 200.000 P. úgy, hogy a legnagyobb nyeremény szerencsés esetben 500.000 pengő. Kivételként kerül azonosulni 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000 pengő stb. Szerencsés közel 8 millió pengő készpénz. A sorsjegyek iránt órási az érdeklődés, mert a hirtelen megadagolás reményét mindenkiben felkelti.

Esaküvő. Petrovai Petrőczy Gyula karancseszűi bérlo, lapunk munkatársa aug. 29.-én költözött házasságot Nagyigmándon a r. k. templomban Szabó Ilonka urleány karancsberényi tanítóőnével. Az esketést dr. Miszter Teodor pannonhalmi bencés tanár vezérelte. Tanuk voltak a menyasszony részéről Szabó Károly alpolg. tiszt, a vőlegény részéről Horváth László karancseszűi plébános. Az új párnak szerkesztőségünk nevében gratulálunk.

Gyorsrő Tánfolyam. A Salgótarjáni Gyorsrő Tánfolyam okt. 1-én kezdődik a tanítás. Bővebb felvilágosítást szerdán és pénteken délután 5-6 óráig a reálgyimnáziumban Péntes Zoltán rg. tanár ad.

Szerény kőntőben. A napokban két szívvel-lelekkel írott és megkomponált dal hagyta el a könyvnyomtatást, hogy mindazoknak, akik hozzájuthatnak és a magyar muzsikát kedvelik, igazi gyönyörűségük és örömeik teljék bennük. Az „Emlékszel még...” édes-bus; borongó hangulatu dal után vígan csatlógó ritmussal vidít fel bennünket a „Göncölseker—Fiasztuk...” ropogós csárdás, melyeknek szépen csengő rimeit Kruntorád Koltay Imre irta, Perényi Tibor bájos muzsikájára. A szerzők városunk ismert fia, akik szerzeményüket a kedves, de egyszerű kőntőbe öltöztetett dalait, Salgótarján zenekedvelő közönségének ajánlják fel. A költőit számú példányok Végh Kálmán és Friedler Samu papíruzetében kaphatók darabonként 50 fillért. Mi sem illusztrálja jobban, mint a kotta ára, hogy ezzel a kedves dal-csemegevel szerzőink csak figyelmességüket akarták lerőni Salgótarján zenekedvelő közönségével szemben, amely tudom szívvel-lelekkel fogja egy két nap múlva énekelni a fűlbemászó melódiát és szöveget.

Tudás űn már, hogy az ismert Aspirin-tabletták 1893-ban beható kísérletek és tudományos kutatók után kerültek forgalomba és imár kb 33 év óta az emberiség a „meghűlés” elleni védekezésnél támogatják. Hűlések minden típusánál, influenza — spanyol járvány, reuma

ASPIRIN tabletták

20 darabos csomagolás 4 fillér

BAYER

180

bevitelnek a meghűlés első jeleinél

cauz, ischiasnál ma már az egész világon Aspirin tablettákat az eredeti csomagolásban a „Bayer” kereszttel szedik.

M. Kir. Állami Rendőrség Salgótarjáni Kapitánysága.

452/12-932 kih.

Tárgy: Horváth Iván Géza borkihágása.

Hirdetmény.

A m. kir. belügyminisztériumban szervezett Kihágási Tanács a salgótarjáni m. kir. állami rendőrség, mint I. foku büntetőbíróóság 452/3-932 kih. számú ítélet alapján Horváth Iván Géza salgótarjáni lakost azért, mert fehér és vörös csemegebor néven olyan bort áru, mely nem volt csemegebor behajthatatlanság esetén 6 napi elzárásra átváltoztatható 20 pengő pénzbüntetésre és 10 pengő 12 fillér eljárási költség megtérítésére ítélté, egyben az ítéletkirovatnak a „Munka, c. lapban és a „Vendégloők Lapja”-ban saját költségén való egyszeri közzétételét rendelte el.

Salgótarján, 1933. szeptember 20.

Dudás

I. foku rend. bünt. bíró.

Sürgős új cipő 6 órán belül!
Sürgős talpalás 1 óra alatt elkészül!

ÉRTESÍTÉS

B. tudomására adom, hogy cipész műhelyemet **gyorstalpaló** műhellyel kibővítettem. — Arra töreksem, hogy a rendelőközönségnek **versenyen felüli árak mellett** anyagban és munkában aránylag csekély összegért a legjobbkat nyújtsam.

Teljes felelősség mellett a következőket készítem

Férfi talpalás — 2.—	Női talpalás — 1.50
Férfi sark. v. gumi 0.90	Női sark. v. gumi 0.60
Férfi borítás fekete, színes boxból v. lackból 7.—	Női borítás fekete, színes borj. v. lackból 6.—
Férficipők mérték után a legjobb anyagból	Női cipők mérték után a legjobb anyagból:
fekete borj. box, színes borj. box la. lackból 14.—	fekete borj. box, színes borj. box la. lackból 12.—

A felsoroltakon kívül készítek fájós, vagy hibás lábakra, (orvosi rendelésre is) **orthopéd cipőt**, sie és egyéb sportcipőt, flu és leánycipőt a legolcsóbb áron. — Tessék próbarendelést tenni, hogy meggyőződhessen anyagom és munkám kiválóságáról!

Tisztelettel:

Agócs József

Salgótarján, Péczkő-u. 2. Tel.: 37.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Salgótarján, 1933 szeptember 18.

Ágrárpiaci tudósítás. Irányzat; szilárduló, forgalom; élénk. Buza 80 kg-os 6-650 P., roza 250-3 P., árpa I. 6-750, árpa II. 550-6 P., zab 6-620 P., tengeri 7-9 P., tengeri csöves 550-6 P., mák 45-48 P. Felhozatal: Buzabar circa 45 q, rozsbab 20 q, árpában 30 q, zabban 15 q tengeriben 60 p, tengeri csöves 10 q, mákbán 4 q.

Mezőgazdasági és ipari hírek
(A m. kfr. Külkereskedelmi Hivatal közleményei.)

AGRÁRPIACI HIREK.

Debrecenben kis felhozatal mellett a kereslet gyenge volt. Árak; buza 750-8, roza 350-4, takarmányárpa 450-480, zab 4-460, morzsolt tengeri 560-580, csöves tengeri 210 pengő q-ként.

IDÉNYCIKKPIACOK.

Kecskeméten változatlanul a szilva a legkeresettebb cikke a piacnak. Ma 1880 q érkezett, ami kisebb mértékben csökkentette az árakat. Árak: ősi aszalt szilva 9-11, nyári piros alma 10-12, pogácska alma 8-10, sasza szőlő 20-22, opórtó 10-12, sárga dinnye 6-8, görögdi 2-4, paradicsom 8-10 fillér kg-ként.

Nagykorösa a piac forgalma élénk volt és növekvő kereslet mellett a következő árak alakultak ki: körte I. 12-15, II. a. 8-10, őszibarack 8-10, alma I. a. 10-15, II. a. 6-10, szilva 9-10, csemege-szőlő 18-20, borszőlő 10-12 f. kg-ként.

Gyöngyösön a mai piacon a gyümölcsfelhozatal gyenge volt. Exportvásárlásokat német és osztrák számlára eszközöltek. Árak; körte: 16-18, őszibarack 12-35, szilva 12-14, sasza 20-24, borszőlő 14-16, dió 60-70 f. kg-ként.

Kereskedelem és vámpolitika

Németország külforgalma augusztusban. A most nyilvánosságra hoz-

zott statisztikai adatok szerint Németország külforgalma augusztusban hóbán lényegesen javult. Míg a bevételnél némi csökkenés észlelhető, a kivétel ugyanakkor jelentősen emelkedett. A júliusi 360 millió márkás bevétel augusztusban 347 millióra csökkent, a kivétel ellenben 385 millióról 413 millió márkára emelkedett. Így tehát a mérleg a júniusi 29 és a júliusi 25 millió aktívummal szemben augusztusban kerek 66 millió márkával aktív. A kivétel emelkedése főként a világpiacon helyzet javulására vezethető vissza, amit a német külkereskedelmet irányító tényezők teljes mértékben kihasználtak.

GABONAPIACOK.

Sopronban a terménypiaci forgalma csekély és az árak nyomottak. Árak: buza 750, roza 350-4, sörárpa 750-8, takarmányárpa 550-6, zab 650, morzsolt tengeri 9, fehérbab 10 pengő q-ként.

Mezőberényben kielégítő felhozatal és lanya irányzat mellett a következő árakat jegyezték: buza 670, takarmányárpa 450, zab 450, morzsolt tengeri 480, csöves tengeri 220 pengő q-ként.

Terméshelyzet világszerte.

Kanadában: A gabona-aratást majdnem mindenütt befejezték, a kedvező időjárás ellenére is. A buza általában igen jóminőségű, s magánbecslés szerint kerek 270 millió bushelre tezik. A hivatalos jelentés szerint a Peacel folyó menti vidékeken fagykárak voltak, amit eső és hó követett. Észak- és Közép-albertában szintén fagyok voltak, amik meglehetősen károkat okoztak. A többi helyeken az állandó eső akadályozza az aratási munkákat.

Oroszországban: Az időjárás viszonyok kedvezőek az aratásra, de legutóbbi jelentések szerint a cséplés és a betakarítás késedelmet szenved. Magánbecslés szerint az idei termést 1913 óta a legjobb termésnek tartják.

Frontharcos hír. Mult számunkban már jeleztük, hogy f. hó 9-én tartotta alakuló gyűlését a Frontharcosok egyesülete Pálfalván. A bányakaszinó nagyerme népesedett be az alkalommal. A gyűlést Gál István MÁV főtiszt nyitotta meg, üdvözölve a megjelenteket és felkérte dr. Vilmon Gy. starjáni megbízottat, hogy tartsa meg székfoglaló beszédét. dr. Vilmon a távollévő Szenté László kormánytanácsos helyett vázolta a megalakulás szükségességét, célját és a jelenlévő frontharcosok állandó tetszésnyilvánítása mellett az egymás iránti megbecsülésről, egy-

Ezen szakmában egyedüli keresztlény bevésszárlási forrás!

ÉRTESETÉS.

Tisztelettel értesitem, úgy a gimnazista, mint a polgárista gyermekek szüleit, hogy az új tanévre üzletemet teljesen felszereltem

bőr és erőlemez kőzitáskákkal, intézeti fehér takarókkal, lehnemű betűkkel és számokkal. — Gimnazista leánykák részére két matrós ruhák és előírások fű és leány bárony gimnazista sapkák, ágyszintén tornacipők raktáron vannak. — Polgáristák részére előírások egyenruhák, tornabluzok és nadrágok, fű trikók és úgy a leányok, mint a fiúk részére előírások Bocskai-sapkák SP. jelzésű palizzal. Patent harisnyák, zsebkendők, lehneműek, paplanok és flaneltakarók nagy választékban.

A vásárló közönség pártfogását kérve, maradok

tisztelettel:

vitéz Donászy Győző

— Magyar Divatárúháza —

Fő-tér. SALGÓTARJÁN. Fő-tér.

Szabott árak!

Előzékeny és becsületes kiszolgálás!

más érdekeinek megvédéséről tartott magas szárnyalású beszédet. Gál köszönetet fejezte ki dr. Vilmon Gyulának a buzdító beszédért és mint szervező tiszt a tisztikar megválasztását propagálta. Elnöknek Beczner Pál községi főjegyzőt ajánlotta, kit egyhangulag megválasztottak. A tisztikar megválasztása után Gál ünnepélyes fogadalmat vett ki a tisztikartól, mely után Beczner Pál elnök tartotta meg székfoglaló beszédét, kérve a jelenlévők támogatását, hogy a kitűzött célt elérhessék. A levezetéseken a Himnuszját játszotta el befejezésül, mely után lelkes hangulatban oszlott szét a gyűlés.

A honvédelmi miniszter több-ezer frontharcost vendégl megoktóber elején. Az Országos Frontharcosok Szövetsége minden év október első vasárnapján országos találkozózt rendez, melyen összegyűjti az ország minden részéről a világháború megmaradt magyar frontharcosait. Az október 1-én megtartandó találkozó — amely az idén az V-ik lesz, — hatalmas arányokban bontakozik ki és azon a magyar frontharcosokon kívül megjelennek a velünk rokonszenvező államok nemzeti alapon álló frontharcos szervezeteinek küldöttségei is. A frontharcos ünnepségek szeptember hó 30-án, a budapesti pályaudvaron — a külföldi és vidéki frontharcosok fogadásával kezdődik. Ugyanaznap este frontharcos zenés takaródó lesz, melynek kiindulási pontja a Múzeum körúton lévő Trefort kert, végpontja az ez alkalomra reflektorokkal megvilágított Hósi Emlékű. Az október 1-i országos frontharcos ünnepségen képviselti magát a Kormányzó, megjelenik József királyi herceg, a Miniszterelnök pedig beszédet intéz az egybegyűlt frontharcosokhoz. Ugyancsak október 1-én kerül lebonyolításra a frontharcosok II. Hósi Csillagtúrája, melyre több német, olasz és osztrák autós is benevezett. A Csillagtúra befutása a Hósi Emlékműhöz délelőtt 9 és fél 10 óra között lesz. A Csillagtúra autós és motoros résztvevői kiindulási helyeikről egy-egy babérlizsorut vagy cserfalombot hoznak magukkal, melyet beérkezéskor a Hósi Emlékműre fognak helyezni. Az ünnepség után a honvédelmi miniszter tábori ebéd keretében több mint ezer frontharcost lát vendégül. A külföldről és vidékről utazó frontharcosok a MÁV összes vonalain, valamint a budapesti HÉV vonalain 50%-os vasúti kedvezményben részesülnek. A félúri menetjegyek igénybevétele vonatkozó névre szóló igazolványokat az Orsz. Frontharcos Szövetség elnöksége bocsátja az igényjogo-

sult rendelkezésére 50 fill. (bélyegben is) kiállítási és kezelési költség előzetes megtérítése ellenében. A HÉV félúri menetidkedvezményét október 1-én a Frontharcos Szövetség tagsági igazolványainak felmutatása ellenében vehetik igénybe a frontharcosok és a Szövetségig tartól, Új Front tagjai. Általános felvilágosítást az Orsz. Frontharcos Szövetség központja (Bpest VI. Podmanický u. 45. Tel.: 18-5-18) vagy a Szövetség egyes helyi alakulatainak vezetői adnak. Tudomást szerint a frontharcosok helyi szövetsége október 1-én a budapesti frontharcos napra egy „filléres gyors” indítást megszervezése irányában szorgoskodik. Bővebb felvilágosítást a szervezet elnöksége és pályaudvari MÁV. jegypénztár nyújt.

Salgótarján m. város polgármesterétől.
8944/1933 sz.

Pályázati hirdetmény.

Néhai Löwinger Rezsőné 1200 pengő alapítványának 1932 évi kamataira pályázatot hirdet és felhívom mindazokat, akik a kamatsegélyt elnyerni óhajtják, hogy ily irányú kérelmüket folyó hó 25-én déli 12 óráig a város főjegyzőjénél írásban, vagy szóban terjesszék elő.

A kamatokra minden salgótarjáni szegény pályázhat.

Salgótarján, 1933 szeptember 11.

A polgármester helyett:
dr. Figus Béla s. k.
főjegyző.

1933-332 vh. szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Mayer Ernő ügyvéd által képviselt Shell Kőolaj Rt. javára 182758 P tőke és járuléka erejéig a bpesti közp. kir. járási bíróság 1929 évi 252134 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1929 évi szept. hó 17-én lefoglalt 2250 P becsértékű ingóságokra a starjáni kir. járási bíróság 5138-929 sz. végzésével az árverés elrendeltetve. annak az 1908 évi XLI. t.c. 20. §-a alapján az alább megnevezett s a foglalt ingókönyvből ki nem tűnő más foglaltatott javára is az árverés megtartását elrendelem, végrehajtást szent. lakásán Salgótarjánban leendő megtartására határidőül 1933 évi október hó 2 napjának délelőtt 10 órája tűzték ki, amikor a bíróság lefoglalt könyvszekrény, könyvek, fejeztraktok, fejeztraktok, képek, irások, szőnyegek s egyéb ingóságokat a leg-többet igényőnek készpénzértéke ellenében, esetleg becsárton alul is — de a kiküldött ár kétharmadánál alacsonyabban nem — el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kiküldött ár egyezer pengőn felül van, az 5610-911 M.E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kiküldött ár egytizedrészt bálnapénzzel leteszik.

Salgótarján, 1933 évi aug. hó 24-én.

Török Gyula

kir. bir. végrehajtó, mint bir. kiküldött.

Uj! „A MUNKA“ Uj!

könyv és papirkereskedése!

Salgótarján Fő-tér 1. szám alatt „A MUNKA” nyomdám modernül berendezett üzlethelyiségében

könyv- és papirkereskedést

nyitottam.

Raktáron tartok: az összes iskolákban használatos minden-nemű tankönyveket, füzeteket, írószert, irodai felszereléseket, stb.

Felhívom a t. szülők szíves figyelmét arra, hogy iskolába járó gyermekeik részére legutányosabb árban szerezhetik be nálam minden e szakmába vágó szükségleteiket.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálást biztosítok!

Felkérem a t. szülőket, hogy a tankönyveket idejében előjegyeztetni sziveskedjenek, nehogy a torlódás miatt iskolás gyermekeik későn jussanak tankönyvekhez.

Kérve a város és vidék t. vásárló közönségének nagybecsű támogatását.

Tisztelettel:

VÉGH KÁLMÁN

„A Munka”-nyomda, könyv és papirkereskedés tulajdonosa.

Nyomatott: „A MUNKA” nyomdában Salgótarján. — Nyomdatulajdonos: Végh Kálmán.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

23. Sz. 24. V.

27. Sz. 28. Cs.

Volt egyszer egy keringő.
Fősz.: Eggerth Márta

16 éven felülieknek!
Az asszonyszöktető.

Jön!

Jön!

Vigjáték. Híradó.

Vigjáték. Híradó.

MISTER X.

Előadások kezdete: szerdán és csütörtökön este 8, szombaton este 7, 9, vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 óra-kor.